

7. (45) Chuyện thứ bảy - Lâu Đài Bốn Nữ Nhân (*Caturitthi-Vimàna*)

Trong lúc Đức Thế Tôn trú tại *Sàvatthi*, Tôn giả *Mahà-Moggallàna* du hành thiên giới như đã kể trên, đến cõi trời Ba mươi ba. Tại đó trong bốn Lâu đài liên tiếp, Tôn giả thấy bốn Thiên nữ thọ hưởng thiên lạc, mỗi nàng có một đoàn hộ tống cả ngàn tiên nữ.

Tôn giả lần lượt hỏi các thiện nghiệp mà thuở trước các nàng đã tạo:

1. Nàng Thiên nữ sắc đẹp siêu phàm

Đang chiếu mười phương với ánh quang,

Nàng đứng toàn thân đều tỏa sáng

Như vì sao cứu hộ trần gian.

2. Vì sao nàng được sắc như vậy,

Vì có gì nàng vinh hiển đây,

Những lạc thú nào nàng mến chuộng

Trong tâm, đều xuất hiện ra ngay?

3. Hỡi nàng Thiên nữ đại oai thân,

Nàng tạo đức gì giữa thế nhân,

Vì có gì oai nghi rực rỡ,

Dung quang tỏa sáng khắp mười phương?

Và ngay khi được Tôn giả hỏi, các Thiên nữ lần lượt đáp lời. Văn kệ này được ngâm để diễn tả sự kiện trên:

4. Nàng Thiên nữ ấy hỷ tâm tràn,

Được Mục-liên Tôn giả hỏi han,

Nàng giải đáp ngay phần hạnh nghiệp,

Và đây là kết quả cho nàng.

Tương truyền rằng vào thời Đức Thế Tôn *Kassapa*, các nữ nhân này được tái sanh vào một gia đình lương thiện thành *Pannakata*, tại quốc độ có tên *Esikà*. Khi đến tuổi trưởng thành, các nàng về nhà chồng và sống đời hòa hợp.

Một nàng trong đám ấy thấy một Tỷ-kheo đi khát thực, bèn cúng dường một bó hoa súng xanh với tâm thành kính, một nàng cúng một bó hoa sen xanh cho một Tỷ-kheo khác, một nàng nữa cúng một bó sen đỏ, và một nàng nữa cúng các nụ hoa lài.

Sau đó từ trần, các nàng được tái sanh vào cõi trời Ba mươi ba. Mỗi nàng có một đoàn hộ tống gồm cả ngàn tiên nữ. Sau khi thọ hưởng thiên lạc ở đó đến tròn thọ mạng, các nàng từ giã cõi ấy và nhờ phước phần còn lại của nghiệp quả xưa, đã được tái sanh vào thời Đức Phật *Gotama* ở cùng cõi trời này và được Tôn giả *Mahà-Moggallàna* hỏi theo cách đã được mô tả như trên.

Một nàng kể cho Trưởng lão nghe về hạnh nghiệp kiếp xưa nàng đã tạo:

5. Con đã cúng dường bó súng xanh

Một Tỷ-kheo khát thực trong thành,

E-si-kà quốc, cao hùng vĩ,

Rực rỡ *Pan-na-kat* đẹp xinh.

6. Vì thế sắc con đẹp thế này,

Và con vinh hiển ở nơi đây,

Bất kỳ lạc thú nào lòng dạ

Mến chuộng, tức thì xuất hiện ngay.

7. Xin trình Tôn giả đại oai thân

Công đức con làm giữa thế nhân,

Vì thế oai nghi con rực rỡ,

Dung quang chiếu sáng khắp mười phương.

Tôn giả hỏi lại một nàng khác:

8. Nàng Thiên nữ sắc đẹp siêu phàm

Đang chiếu mười phương với ánh quang,

Nàng đứng toàn thân đều tỏa sáng

Như vì sao cứu hộ trần gian.

9. Vì sao nàng được sắc như vậy,

Vì có gì nàng vinh hiển đây,

Những lạc thú nào nàng mến chuộng

Trong tâm, đều xuất hiện ra ngay?

10. Hỡi nàng Thiên nữ đại oai thân,
Nàng tạo đức gì giữa thế nhân,
Vì có gì oai nghi rực rỡ,
Dung quang tỏa sáng khắp mười phương?

11. Nàng Thiên nữ ấy hỷ tâm tràn,
Được Mục-liên Tôn giả hỏi han,
Nàng giải đáp ngay phần hạnh nghiệp,
Và đây là kết quả cho nàng:

12. Đem bó sen xanh đến cúng dường
Một Tỳ-kheo khát thực trên đường,
E-si-kà quốc, cao hùng vĩ,
Rực rỡ Pan-na-kat vẻ vang.

13. Vì thế sắc con đẹp thế này,
Và con vinh hiển ở nơi đây,
Bất kỳ lạc thú nào lòng dạ
Mến chuộng, tức thì xuất hiện ngay.

14. Xin trình Tôn giả đại oai thân
Công đức con làm giữa thế nhân,
Vì thế oai nghi con rực rỡ,
Dung quang chiếu sáng khắp mười phương.
Tôn giả lại hỏi một nàng khác:

15. Nàng Thiên nữ sắc đẹp siêu phàm
Đang chiếu mười phương với ánh quang,
Nàng đứng toàn thân đều tỏa sáng
Như vì sao cứu hộ trần gian.

16. Vì sao nàng được sắc như vậy,
Vì có gì nàng vinh hiển đây,
Những lạc thú nào nàng mến chuộng
Trong tâm, đều xuất hiện ra ngay?

17. Hỡi nàng Thiên nữ đại oai thân,
Nàng tạo đức gì giữa thế nhân,
Vì có gì oai nghi rực rỡ,
Dung quang tỏa sáng khắp mười phương?

18. Nàng Thiên nữ ấy hỷ tâm tràn,
Được Mục-liên Tôn giả hỏi han,
Nàng giải đáp ngay phần hạnh nghiệp,
Và đây là kết quả cho nàng:

19. Trắng ngần là củ, cánh sen xanh,
Mọc nước hồ, con hái mấy cành,
Dâng cúng Tỳ-kheo đi khát thực,
E-si-kà quốc, ở kinh thành
Huy hoàng tên gọi Pan-na-kat,
Diễm lệ cao vời vợi nổi danh.

20. Vì thế sắc con đẹp thế này,
Và con vinh hiển ở nơi đây,
Bất kỳ lạc thú nào lòng dạ
Mến chuộng, tức thì xuất hiện ngay.

21. Xin trình Tôn giả đại oai thân
Công đức con làm giữa thế nhân,
Vì thế oai nghi con rực rỡ,
Dung quang chiếu sáng khắp mười phương.
Tôn giả lại hỏi một nàng khác nữa:

22. Nàng Thiên nữ sắc đẹp siêu phàm,
Đang chiếu mười phương với ánh quang,
Nàng đứng toàn thân đều tỏa sáng

Như vì sao cứu hộ trần gian.

23. Vì sao nàng được sắc như vậy,
Vì có gì nàng vinh hiển đây,
Những lạc thú nào nàng mến chuộng
Trong tâm, đều xuất hiện ra ngay?

24. Hỡi nàng Thiên nữ đại oai thần,
Nàng tạo đức gì giữa thế nhân,
Vì có gì oai nghi rực rỡ,
Dung quang tỏa sáng khắp mười phương?

25. Nàng Thiên nữ ấy hỷ tâm trần,
Được Mục-liên Tôn giả hỏi han,
Nàng giải đáp ngay phần hạnh nghiệp,
Và đây là kết quả cho nàng:
Nàng ấy đáp lại:

26. Con là tín nữ Su-ma-nà,
Hái nụ lài dâng, sắc trắng ngà
Đến một người tâm đầy hỷ lạc,
Tỷ-kheo khát thực ở thành xưa,
E-si-ka quốc, cao hùng vĩ,
Diêm lệ huy hoàng Pan-kat-ta.

27. Vì thế sắc con đẹp thế này,
Và con vinh hiển ở nơi đây,
Bất kỳ lạc thú nào lòng dạ
Mến chuộng, tức thì xuất hiện ngay.

28. Xin trình Tôn giả đại oai thần,
Công đức con làm giữa thế nhân,
Vì thế oai nghi con rực rỡ,
Dung quang chiếu sáng khắp mười phương.

8. (46) Chuyện thứ tám - Lâu Đài Vườn Xoài (Amba-Vimàna)

Bây giờ, Đức Thế Tôn trú tại Sàvatthi. Thời ấy một tín nữ tại đó nghe nói về kết quả vĩ đại và lợi ích vĩ đại do cúng dường tinh xá, nên lòng đầy nhiệt thành, nàng cung kính đánh lễ Đức Thế Tôn và nói như vậy:

- Bạch Đức Thế Tôn, con muốn nhờ người xây một tinh xá. Con cầu mong Đức Thế Tôn chỉ cho con một nơi thích hợp.

Đức Thế Tôn đưa huấn thị đến chư Tăng. Chư vị chỉ cho bà một nơi thích hợp. Sau đó bà sai người xây một tinh xá, chung quanh có trồng xoài. Tinh xá được những hàng cây xoài bao bọc đầy đủ bóng mát và nước ngọt, đất màu trắng rải rác cát vàng như những chuỗi ngọc trai, thật hoàn hảo tráng lệ làm say lòng người.

Tín nữ ấy lại trang hoàng tinh xá với thảm đủ màu và tràng hoa, hương liệu chẳng khác kinh thành thiên giới; bà thắp đèn dầu và phủ lên các cây xoài một lớp khăn vải mới, rồi cúng dường tinh xá lên chư Tăng.

Về sau bà từ trần và được tái sanh vào cõi trời Ba mươi ba.

Tại đây xuất hiện cho Thiên nữ một Lâu đài vĩ đại có vườn xoài bao bọc. Nàng được đoàn tiên nữ vây quanh hộ tống và hưởng thọ thiên lạc.

Tôn giả Mahà-Moggallàna đến gần nàng và hỏi:

1. Nàng có vườn xoài giống cảnh tiên,
Mê hồn, cung điện thật trang nghiêm,
Ngân vang bao tiếng đàn hòa tấu,
Tiên chúng reo ca văng vẳng lên.

2. Một cây đèn vĩ đại vàng ròng
Mãi mãi chiếu lan tỏa ánh hồng,
Bao bọc chung quanh, cây cối mọc
Với khăn che phủ trái bên trong.

3. Vì sao nàng được cảnh vườn xoài,
Cung điện uy nghi đẹp tuyệt vời,

Vì có nào dung sắc diễm lệ,
Tại sao nàng hiển hách trên trời,
Bất kỳ lạc thú nào lòng dạ
Yêu chuộng, liền xuất hiện tức thời?
4. Hỡi nàng Thiên nữ đại oai thần,
Nàng tạo đức gì giữa thế nhân,
Vì có gì oai nghi rực rỡ,
Dung quang tỏa sáng khắp mười phương?

5. Nàng Thiên nữ ấy hỷ tâm tràn,
Được Mục-liên Tôn giả hỏi han,
Nàng giải đáp ngay phần hạnh nghiệp,
Và đây là kết quả cho nàng:

6. Kiếp trước sinh làm một thế nhân,
Ở cõi người trong chốn phàm trần,
Con xây tinh xá, xoài bao bọc,
Đem cúng dường lên cả chúng Tăng.

7. Khi ngôi tinh xá ấy vừa xong,
Con sẵn sàng làm lễ cúng dâng,
Bao phủ vườn xoài bằng vải mới
Để nâng đỡ trái ở bên trong.

8. Khi đã thấp cao một ngọn đèn,
Tự tay con thực phẩm đưa lên
Chư Tăng của Phật-đà vô thượng,
Thành tín, con dâng cúng Thánh hiền.

9. Vì thế vườn con đẹp tuyệt vời,
Lâu đài tráng lệ thật hùng oai,
Ngân nga bao tiếng đàn hòa tấu,
Tiên chúng ca vang vọng khắp nơi.

10. Một cây đèn vĩ đại vàng ròng
Mãi mãi chiếu lan tỏa ánh hồng,
Bao bọc chung quanh, cây cối mọc
Vời khăn che phủ trái bên trong.

11. Vì vậy sắc con đẹp thế này,
Và con vinh hiển ở nơi đây,
Bất kỳ lạc thú nào trong dạ
Yêu chuộng, tức thì xuất hiện ngay.

12. Xin trình Tôn giả đại oai thần
Công đức con làm giữa thế nhân,
Vì thế oai nghi con rực rỡ,
Dung quang tỏa sáng khắp mười phương.

9. (47) Chuyện thứ chín - Lâu Đài Hoàng Kim (Pita-Vimàna)

Sau khi Đức Thế Tôn diệt độ, và khi Đại vương Ajàtasattu (A-xà-thế) đã dựng đại Tháp ở Ràjagaha để thờ phần xá-lợi của Đức Thế Tôn và cử hành lễ cúng dường xong, một tín nữ đem bốn đóa hoa leo *kosàtaki* đến dâng bảo Tháp, bất kể các mối hiểm nguy dọc đường.

Ngay lúc ấy, một con bò cái cùng với một con bê con hung hăng xông tới tấn công bà bằng đôi sừng, giết bà tại chỗ. Bà được tái sinh vào cõi trời Ba mươi ba, xuất hiện ngay khi *Sakka* Thiên chủ đang ngự trên thiên xa đến du ngoạn vườn thiên lạc, ngài bèn ngâm kệ hỏi:

1. Nàng Thiên nữ sắc phục kim hoàng,
Trang điểm bao châu báu ngọc vàng,
Thoa phấn chiên-đàn vàng óng ả,
Hoa sen vàng rực rỡ từng tràng.

2. Lâu đài nàng cũng sắc kim hoàng,
Thực phẩm, kim đôn lẫn tọa sàng,
Cùng chiếc lọng che vàng óng ánh,
Quạt, xe, bầy ngựa thảy bằng vàng.

3. Hạnh nghiệp gì nàng tạo trước đây,
Thuở nàng sinh ở cõi người vậy?
Hỡi nàng Thiên nữ khi nghe hỏi,
Hãy nói nghiệp xưa kết quả này.
Nàng giải thích qua các vần kệ:

4. Tấu trình Thiên đế, có cây kia,
Vị đắng, tên là Ko-sát-ta,
Con hái bốn hoa từ nhánh ấy,
Đem dâng bảo Tháp đức Tôn Sư.

5. Con đủ tín thành tâm hướng lên
Đạo Sư bảo tích, Tháp linh thiêng,
Trí con chuyên chú vào điều ấy,
Con chẳng quan tâm để ý nhìn.

6. Vì thế bò kia đã giết con,
Ước mong con chẳng được vuông tròn,
Nếu con tích đức nhiều như ý,
Kết quả ắt là phải lớn hơn.

7. Như vậy là do nghiệp ở đời,
Tấu Mà-gha, chúa tể trên trời,
Khi con bỏ xác thân phạm tục,
Con được lên đây phụng sự ngài.

8. Nghe vậy Thiên vương Mà-gha-va,
Ngọc hoàng của cõi Ba mươi ba,
Muốn làm hoan hỷ toàn thiên giới,
Liên bảo Mà-ta-li quản xa:

9. Nay xem đây, hỡi Mà-ta-li,
Kết quả diệu kỳ, vĩ đại kia,
Dầu vật nhỏ dâng người đức độ,
Vẫn đem công đức lớn nhiều bề.

10. Khi thành tâm cúng vật tầm thường
Lên đức Như Lai, đáng Pháp Vương,
Bạc Giác Ngô hay chur đệ tử,
Vật kia có giá trị khôn lường.

11. Mà-ta-li, vậy hãy nhanh chân,
Thiên chúng hãy tôn kính cúng dường,
Công đức tăng nhiều là phước lạc,
Như Lai bảo Tháp ấy mang phần.

12. Dầu Phật ở đời hoặc xả thân,
Quả đều bình đẳng với an tâm,
Vì do kết quả tâm kiên định,
Thiện thú dành cho các thiện nhân.

13. Chính đức Như Lai hiện giữa đời
Là vì lợi ích của muôn loài,
Sau khi phục vụ người hành thiện,
Bồ thí đi lên đến cõi trời.

Khi đã nói xong lời này, Sakka Thiên chủ liền rời Hỷ lạc Viên và đến đánh lễ cúng dường bảo tháp Cùlāmani suốt bảy ngày. Một thời gian sau, khi Tôn giả Nārada du hành lên thiên giới, Thiên chủ ngâm kệ trình bày sự kiện trên với Tôn giả. Vị Trưởng lão thuật lại với chư vị kết tập Kinh điển nên chư vị này đưa chuyện ấy vào Đại Tạng Kinh.

10. (48) Chuyện thứ mười - Lâu Đài Do Cúng Mía (Ucchu-Vimāna)

Chuyện này cũng giống như chuyện Lâu đài của người dâng mía trước đây (số 30). Nhưng ở đây, bà mẹ chồng dùng hòn đất ném chết con dâu. Vì điểm này, hai câu chuyện đã được truyền tụng riêng biệt.

1. Quả đất cùng chung các vị thần
Được làm rạng rỡ thật vinh quang,
Như vàng nhật nguyệt, nàng soi sáng

Với ánh huy hoàng, vẻ mỹ quan,
Như Phạm Thiên siêu quần bạt chúng
Giữa trời Đao lợi với Thiên hoàng.
2. Hỏi nàng mang các chuỗi thanh liên,
Cùng chuỗi bảo châu ở trán trên,
Da tựa vàng ròng, trang điểm đẹp,
Xiêm y tuyết mỹ của thần tiên,
Nàng là ai đó, này Thiên nữ,
Đánh lễ ta rồi đứng một bên?
3. Nghiệp gì nàng đã tạo trên đời,
Kiếp trước sinh ra ở cõi người?
Bồ thí vẹn toàn hay giữ giới?
Nhờ đâu vinh hiển được lên trời?
Hỏi nàng Thiên nữ, khi ta hỏi,
Nghiệp quả gì đây, hãy trả lời.
Sau đó vị Thiên nữ giải thích:

Các kệ từ 4-11 cũng giống như kệ 4-11 ở chuyện 30, chỉ trừ chữ “chiếc ghê” được thay bằng “hòn đất”.

11. (49) Chuyện thứ mười một - Lâu Đài Do Sự Đánh Lễ (Vandana-Vimàna)

Bấy giờ, Đức Thế Tôn trú tại Sàvatthi. Thời ấy nhiều Tỷ-kheo, sau khi đã an cư mùa mưa ở một tinh xá trong làng kia và đã làm lễ. Tự tứ vào lúc bé mạc xong, liền du hành qua một làng khác, trên đường đi đến Sàvatthi để đánh lễ Đức Thế Tôn. Tại đó một vị nữ nhân đến đánh lễ chư Tăng với tâm đầy thành tín, kính cẩn và thiện ý. Về sau nàng từ trần được tái sinh vào cõi trời Ba mươi ba và Tôn giả Mahà-Moggallàna hỏi nàng:

1. Nàng Thiên nữ sắc đẹp siêu phàm
Đang chiếu mười phương với ánh quang,
Nàng đứng toàn thân đều tỏa sáng
Như vì sao cứu hộ trần gian.
2. Vì sao nàng được sắc như vậy,
Vì có gì nàng vinh hiển đây,
Những lạc thú nào nàng mến chuộng
Trong tâm, đều xuất hiện ra ngay?
3. Hỏi nàng Thiên nữ đại oai thân,
Nàng tạo đức gì giữa thế nhân,
Vì có gì oai nghi rực rỡ,
Dung quang tỏa sáng khắp mười phương?
4. Nàng Thiên nữ ấy hỷ tâm tràn,
Được Mục-liên Tôn giả hỏi han,
Nàng giải đáp ngay phần hạnh nghiệp,
Và đây là kết quả cho nàng:
5. Khi được làm người giữa thế nhân,
Gặp Tỷ-kheo giới hạnh chuyên cần,
Với tâm thành tín và hoan hỷ
Con chắp hai tay lễ dưới chân.
6. Vì thế sắc con đẹp thế này,
Và con vinh hiển ở nơi đây,
Bất kỳ lạc thú nào lòng dạ
Yêu chuộng, tức thì xuất hiện ngay.
7. Xin trình Tôn giả đại oai thân
Công đức con làm giữa thế nhân,
Nhờ đấy oai nghi con rực rỡ,
Dung quang tỏa sáng khắp mười phương.

12. (50) Chuyện thứ mười hai - Lâu Đài Của Rajjumàlà (Rajjumàlà-Vimàna)

Thời ấy, Đức Thế Tôn trú tại Sàvatthi, trong Kỳ Viên tinh xá. Bấy giờ ở một ngôi làng nhỏ vùng Gayà có một Bà-la-môn gả con gái cho con trai một Bà-la-môn khác. Nàng dâu về năm quyền hành trong nhà ấy, ngay từ đầu đã sinh lòng ác cảm với con gái của một nữ tỳ, nên thường đánh mắng nhục mạ cô bé. Khi cô bé lớn dần, nàng dâu lại đối xử tàn tệ hơn nữa (tục truyền rằng vào thời Đức Phật Kassapa, hai

nàng này đã có mối liên hệ ngược với hiện tại).

Để đề phòng việc cô chủ kéo tóc mình mỗi khi đánh đập, cô bé nữ tỳ đến tiệm cắt tóc nhờ cạo tóc đầu. Sau đó cô chủ đang con giận dữ bảo rằng cô bé kia chẳng có thể thoát khỏi tay mình bằng cách cạo đầu, liền buộc một sợi dây quanh cổ cô bé và kéo cô ngã xuống, rồi lại không chịu để cô bé tháo dây ra, từ đó cô bé có tên *Rajjumàlà*: Vòng dây đeo cổ.

Bấy giờ một ngày kia, bậc Đạo Sư vừa xuất định Đại bi, thấy *Rajjumàlà* có đầy đủ khả năng đạt quả Dự Lưu, bèn đến ngồi dưới một gốc cây tỏa hào quang rực rỡ.

Lúc ấy cô bé *Rajjumàlà* khốn khổ kia chỉ muốn chết, cầm chiếc ghè đi ra đường giả vờ lấy nước và tìm một cây để treo cổ. Khi thấy Đức Phật, với tâm hướng về Ngài, cô suy nghĩ: “Vị thử Đức Thế Tôn thuyết pháp cho những người như ta thì sao? Ta có thể được giải thoát khỏi cuộc đời khốn cùng này”.

Đức Phật xem xét kỹ, liền gọi cô:

- *Rajjumàlà!*

Cô bé như được tắm nước cam lồ, vội đến gần đánh lễ Ngài. Ngài dạy cô Tứ Đế và cô đắc quả Dự Lưu. Kế đó Ngài đi vào làng và ngồi dưới gốc cây khác.

Bấy giờ cô bé không thể tự hủy hoại mình nữa, bèn suy nghĩ với lòng nhẫn nhục, thân thiện và từ ái: “Thôi cứ để mặc cho bà chủ Bà-la-môn này đánh đập, làm tổn thương ta thế nào tùy ý”. Rồi cô trở về lấy nước vào ghè.

Ông chủ nhà đứng ở cửa bảo:

- Cô đã đi lấy nước thật lâu và mặt lại rạng rỡ thế kia. Ta thấy cô có vẻ hoàn toàn khác hẳn, có việc gì vậy?

Cô bé kể chuyện cho chủ, ông hài lòng và bước vào bảo cô dâu:

- Thôi con đừng làm gì *Rajjumàlà* nữa.

Rồi ông vội vàng đi đến yết kiến bậc Đạo Sư và cung kính mời Ngài thọ thực. Sau đó, cả ông cùng dâu con trong nhà đi vào ngồi cạnh bậc Đạo Sư. Ngài kể cho họ việc xảy ra kiếp trước giữa cô dâu và *Rajjumàlà*, cùng với một bài thuyết pháp thích hợp. Sau đó Ngài trở về *Savatthi*, còn vị Bà-la-môn nhận *Rajjumàlà* làm con nuôi và từ đó nàng dâu ông đối xử với cô rất tốt đẹp.

Khi nàng từ trần, *Rajjumàlà* được tái sinh vào cõi trời Ba mươi ba và cũng được Tôn giả *Mahà-Moggallàna* hỏi:

1. Nàng Thiên nữ sắc đẹp siêu phàm
Đang múa theo âm nhạc nhịp nhàng,
Toàn thể tứ chi nàng uyển chuyển
Thiên hình vạn trạng giữa không gian.

2. Trong khi nàng múa với toàn thân,
Xoay tít tít chi khắp mọi phương,
Âm nhạc Thiên đình vang vọng đến
Bên tai nghe quả thật du dương.

3. Trong khi nàng múa với toàn thân,
Xoay tít tít chi khắp mọi phương,
Nhè nhẹ hương trời lan tỏa rộng,
Làn hương dịu ngọt tạo hân hoan.

4. Đang lúc nàng di chuyển dáng hình,
Trâm cài bím tóc kết bên mình,
Âm vang như tiếng tơ hòa tấu
Năm thứ đàn huyền diệu hợp thành.

5. Vòng tai được gió thổi ngang qua,
Lay động theo làn gió nhẹ đưa,
Âm hưởng các vòng vàng ngọc ấy
Khác nào năm tiếng nhạc đồng hòa.

6. Và hương thơm của các tràng hoa
Khả ái, dịu dàng cứ tỏa ra
Từ đỉnh đầu nàng bay mọi hướng
Giống như cây *Mạn-thù-sa-ka*.

7. Nàng thờ làn hương dịu ngọt sao,
Nàng nhìn vẻ đẹp thật thanh cao,
Hỡi nàng Thiên nữ khi nghe hỏi,

Hãy nói quả đây của nghiệp nào?

Khi được vị Trưởng lão hỏi như vậy, nàng ngâm các vần kệ giải thích, bắt đầu bằng câu chuyện tiền thân của nàng:

8. Kiếp trước làm nô lệ một nhà

Bà-la-môn ở tại Gàya,

Raj-ju-mà chính tên con đó,

Đức mỏng, phận hèn mọn xấu xa.

9. Bị mắng nhiếc đau khổ ngập tràn,

Cùng đe dọa, đánh đập hung tàn,

Con cầm ghè lớn đi tìm nước,

Và định đi luôn để thoát nạn.

10. Vứt chiếc ghè ra khỏi mặt đường,

Con đi vào tận chốn rừng hoang,

Nghĩ rằng đây chính nơi con chết,

Ích lợi gì đời sống của con?

11. Khi đã làm thông lọng vững vàng,

Buộc dây vào cổ thụ bên đường,

Con nhìn quanh quẩn và suy nghĩ:

Ai đó đang cư trú giữa rừng?

12. Con thấy Phật-đà, bậc trí nhân,

Từ bi đối với cõi trần gian,

Đang ngồi tĩnh tọa, tâm thiền định,

Vô úy, Ngài không sợ tứ phương.

13. Bỗng nhiên con rúng động tâm can,

Kinh ngạc, lòng con thấy lạ thường,

Ai ở trong rừng này đây nhỉ,

Thiên thân hay chỉ một người phạm?

14. Thanh thần, và làm khỏi tín tâm,

Ngài từ rừng ái đạt ly tham,

Cánh con thấy khiến tâm an tịnh,

Đây chẳng ai ngoài Tối Thượng nhân.

15. Tất cả các căn khéo hộ phòng,

Hân hoan thiền định, trí tinh thông,

Ngồi đây ắt hẳn Ngài Viên Giác

Từ ái hướng tâm đến cõi trần.

16. Như sư tử trú ẩn hang rừng,

Khơi dậy niềm lo sợ hãi hùng,

Vô địch, không loài nào đánh phá,

Cơ may thật hiếm thấy hoa sung.

17. Với những lời thân ái dịu dàng,

Đức Như Lai dạy bảo cùng con:

“Raj-ju, hãy đến nơi an trú

Quy ngưỡng Như Lai, Đức Thế Tôn”.

18. Khi được nghe âm điệu của Ngài

Nhẹ nhàng, đầy ý nghĩa, êm tai,

Ngọt ngào, hiền dịu và thân ái

Xua hết bao sầu não ở đời.

19. Như Lai từ mãn khắp trần gian,

Biết rõ tâm con đã sẵn sàng,

Đầy đủ tín thành và sáng suốt,

Ngài liền cất tiếng dạy con rằng:

20. Đây là Khổ Thánh đế, Ngài khuyên,

Khổ Tập là nguồn gốc khởi lên,

Khổ Diệt là đây, Tam Thánh đế,

Đường vào Bát tử, Đạo bình yên.

21. *Cương quyết theo lời khuyên dụ kia
 Của Ngài thuần thiện, đáng Từ bi,
 Con liền đạt đến tâm an tịnh,
 Bất tử, Niết-bàn, không thoái suy.*
22. *Tâm con kiên định ngập tình thương,
 Tin tưởng vào Tam Bảo vững vàng,
 Bất động trong con niềm chánh kiến,
 Con là đích nữ bậc Y Vương.*
23. *Nay con hưởng lạc thú, vui chơi,
 Hoan hỷ, vô ưu, khắp cõi trời,
 Con đội tràng hoa Thiên nữ đẹp,
 Cam lồ con uống tạo niềm vui.*
24. *Sáu mươi ngàn nhạc cụ đàn tơ
 Thức tỉnh con từ giấc ngủ mơ:
 Alamba, Gaggara, Bhìma,
 Sàdhuvadìn và Samsaya.*
25. *Pokkhara và Suphassa,
 Vinàmokkhà cùng các nàng kia,
 Nandà cũng như Sunandà,
 Sonadinà và Sucimhità.*
26. *Alambusà, Missakesi,
 Cùng nàng tiên ác Pundarikà,
 Eniphassà, Suphassà,
 Subhaddà và Muduvàdinì.*
27. *Các nàng Thiên nữ diễm kiều này
 Đánh thức thần tiên lúc ngủ say,
 Buổi sáng các nàng thường đến báo:
 “Chúng em múa hát giúp vui đây”.*
28. *Nan-da-na, Hỷ lạc Viên này,
 Không phải để dành cho những ai
 Chẳng tạo tác nên nhiều phước nghiệp,
 Mà dành riêng biệt để cho người
 Đã hoàn thành được nhiều công đức,
 Là Đại Lâm viên của cõi trời
 Tam thập tam thiên đầy lạc thú,
 Không gì phiền não, mãi vui chơi.*
29. *Chẳng đời này hoặc ở đời sau,
 Cựu lạc dành cho những kẻ nào
 Không tạo tác nên nhiều phước nghiệp,
 Song đời này lẫn cõi đời sau
 Để dành cực lạc cho bảo kẻ
 Làm các thiện hành, phước nghiệp cao.*
30. *Với những ai mong chúng bạn hiền,
 Phải làm thiện nghiệp thật tinh chuyên,
 Vì người tạo được nhiều công đức,
 Hưởng lạc thú nhiều ở cõi thiên.*
31. *Như Lai xuất hiện ở trên đời
 Là chính vì an lạc mọi loài,
 Xứng đáng cho người dâng lễ vật,
 Phước điền vô thượng của bao người,
 Sau khi dâng lễ, tâm thành kính,
 Các thí chủ vui hưởng cõi trời.*

Tổng Kết

Lâu đài đỏ sẫm, Lâu đài sáng chói, Lâu đài trên con voi, Lâu đài *Alomà*, Lâu đài của người cúng cháo gạo, Lâu đài tinh xá, Lâu đài Bốn nữ nhân, Lâu đài vườn xoài, Lâu đài hoàng kim, Lâu đài do cúng mía,

Lâu đài do sự đánh lể, Lâu đài *Rajjumàlà*.
Phẩm này được biết qua các chuyện trên.

Phẩm Bốn : Lâu Đài Nữ Nhân